

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Τα επαναστατικά κινήματα των ετών 1820-1821 στην Ευρώπη (σελ. 26-27)

Συνέδριο Βιέννης (1815): Επανόρθωση μοναρχικού πολιτεύματος → Αντιδράσεις από τους λαούς

Πολιτικές διεκδικήσεις (σελ. 26)

Αιτήματα

- Παραχώρηση συντάγματος
- Θέσπιση κοινοβουλευτικών θεσμών
- Αναγνώριση ατομικών ελευθεριών και πολιτικών δικαιωμάτων

Πολιτικά ρεύματα

- Μετριοπαθείς φιλελεύθεροι → συνταγματική μοναρχία / δικαίωμα ψήφου στους πλούσιους
- Ριζοσπάστες δημοκρατικοί → αβασίλευτη δημοκρατία / καθολικό δικαίωμα ψήφου/ προστασία αδύναμων κοινωνικών ομάδων
- Σοσιαλιστές (μετά το 1850) → Οικονομική και κοινωνική ισότητα

Εθνικές διεκδικήσεις και η αρχή των εθνοτήτων (σελ.26-27)

- Έως το 1815: κάθε έθνος δεν διαθέτει ξεχωριστό κράτος / τα έθνη συνυπάρχουν σε διάφορες πολυεθνικές αυτοκρατορίες (Οθωμανική, Αυστριακή) ή είναι διασκορπισμένα μέσα σε αυτές.
- Στόχος των λαών της Ευρώπης: Η συγκέντρωση των ομοεθνών σε ένα κράτος → **«Αρχή των εθνοτήτων»**: ταύτιση έθνους-κράτους (=κάθε κράτος να αποτελείται από κατοίκους του ίδιου έθνους και κάθε έθνος να αποτελεί ξεχωριστό κράτος)

- Η **«αρχή των εθνοτήτων»** πηγάζει:

α) από την πολιτική ιδέα της γαλλικής επανάστασης ότι πηγή εξουσίας σε ένα κράτος είναι το έθνος (δηλαδή ο λαός) → «Εφόσον κυβερνά ο λαός, το κράτος ανήκει στο λαό, άρα το κράτος ταυτίζεται με το έθνος»

β) από την αντίδραση στη γαλλική κυριαρχία της εποχής του Ναπολέοντα

γ) από τη γερμανική ιδέα του έθνους ως μιας διαχρονικής πολιτιστικής κοινότητας με κοινά στοιχεία 1) την **ιστορία**, 2) τη **γλώσσα**, 3) τη **θρησκεία** (αντίθετη με τη γαλλική και αμερικανική ιδέα του έθνους → σε ένα

έθνος ανήκουν όσοι νιώθουν ότι ανήκουν σε αυτό ή όσοι βρίσκονται στον ίδιο τόπο, ακόμα κι αν έχουν διαφορετική καταγωγή-γλώσσα-θρησκεία)

- Αποτέλεσμα εθνικών διεκδικήσεων: Τρία επαναστατικά κύματα (1820-1821 / 1830 / 1848)

Οι επαναστάσεις των ετών 1820-1821 (σελ. 27)

- Επανάσταση στην Ισπανία (1820) → Εξέγερση κατά του βασιλιά Φερδινάνδου Ζ΄ / απαίτηση επαναφοράς του Συντάγματος του 1812 → Εμφύλιος πόλεμος (1820-1823) → Καταστολή της επανάστασης με παρέμβαση της Γαλλίας
- Επανάσταση στην Ιταλία (1820-1821) → Οι **Καρμπονάροι** στρέφονται κατά της αυστριακής κυριαρχίας / απαιτούν εθνική ανεξαρτησία και μεταρρυθμίσεις → Εξέγερση στη νότια Ιταλία και αργότερα στη βόρεια → Καταστολή και αποτυχία
- Επανάσταση στην Ελλάδα (1821) → Η **πρώτη** επιτυχημένη εθνική εξέγερση του 19^{ου} αιώνα (δημιουργία ανεξάρτητου κράτους) → Γεγονός με πανευρωπαϊκή σημασία

Ερωτήσεις

- 1) Ποια ήταν τα πολιτικά αιτήματα των λαών μετά το συνέδριο της Βιέννης;
- 2) Ποια πολιτικά ρεύματα δημιουργήθηκαν στο πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα;
- 3) Ποιο είναι το νόημα της «αρχής των εθνότητων»;
- 4) Ποιοι παράγοντες βοήθησαν στην εμφάνιση της «αρχής των εθνότητων»;
- 5) Ποια διαφορά έχει η γερμανική ιδέα για το έθνος από τη γαλλική-αμερικανική;
- 6) Ποιες ήταν οι πρώτες εθνικές / κοινωνικές επαναστάσεις στην Ευρώπη τον 19^ο αιώνα;